

Obsah

Úvod.....	7
1 Charakteristika uměleckých terapií, jejich směrů a východisek	14
1.1 Charakteristiky, které spojují a odlišují směry uměleckých terapií....	15
1.2 Arteterapie	18
1.3 Dramaterapie.....	23
1.4 Muzikoterapie	29
1.5 Tanečně pohybová terapie	33
1.6 Expresivní intermodální terapie	38
1.7 Teoretická východiska v uměleckých terapiích.....	40
1.7.1 Psychoanalytické/psychodynamické směry uměleckých terapií	41
1.7.1.1 Příklad aplikace techniky aktivní imaginace v uměleckých terapiích	49
1.7.1.2 Příklad aplikace psychoanalytických/psycho- dynamických přístupů v muzikoterapii – Analytická muzikoterapie M. Priestleyové	52
1.7.2 Humanistické směry v uměleckých terapiích.....	54
1.7.2.1 Variace techniky zrcadlení v přístupech uměleckých terapií	61
1.7.2.2 Na fenomenologii založené metody popisu kreativního procesu a uměleckých produktů	64
1.7.2.3 Práce s intermodalitou – přístupy expresivních terapií	67
1.7.3 Vývojové teorie	70
1.7.3.1 Ukázky přístupů uměleckých terapií založených na psychoanalytických vývojových teoriích	74
1.7.3.2 Vývojová arteterapie S. Achové-Feldmanové a C. Kunkleové-Millerové	79
1.7.3.3 EPR paradigma S. Jenningsové	80

1.7.4	Umělecká a kreativní východiska v uměleckých terapiích.....	81
1.7.4.1	Estetická muzikoterapie	86
1.7.4.2	Rituál/Divadlo/Terapie.....	87
1.7.4.3	Reflexe umělecké tvorby a uměleckých produktů ...	89
1.7.5	Aktivní a direktivní trendy v uměleckých terapiích	92
1.7.5.1	Behaviorální muzikoterapie.....	99
1.7.5.2	Kognitivně-behaviorální drama.....	101
1.7.6	Eklektická a integrativní východiska v uměleckých terapiích	103
1.7.6.1	Interaktivní muzikoterapie J. Alvinové	107
1.7.6.2	Vývojové proměny D. R. Johnsona	109
1.7.6.3	Kontinuum expresivních terapií V. Lusebrinkové..	111
1.7.7	Sociální teorie a jejich aplikace v uměleckých terapiích	113
1.7.7.1	Léčení zranění minulosti.....	122
1.7.7.2	Komunitní muzikoterapie.....	124
1.7.7.3	Sociální aktivismus a projekty uměleckých terapií	127
1.7.8	Spirituálně orientované tradice a teorie v uměleckých terapiích	129
1.7.8.1	Omega transpersonální dramaterapie.....	137
1.7.8.2	Arteterapeutický přístup Otevřený ateliér	140
1.7.8.3	Teorie všímavosti v uměleckých terapiích	142
1.7.8.4	Antroposofie a umělecké terapie.....	146
1.7.9	Další přístupy v uměleckých terapiích.....	150
1.7.9.1	Narradrama P. Dune	156
1.7.9.2	Neurologická muzikoterapie.....	158
1.8	Závěr první kapitoly	162
2	Umělecké terapie a hodnocení založená na umění.....	164
2.1	Rešeršní strategie použitá pro analýzu hodnocení v uměleckých terapiích.....	165
2.2	Pojem hodnocení v uměleckých terapiích.....	168
2.3	Hodnocení v arteterapii	177
2.3.1	Klinická interview v arteterapii	182
2.3.2	Hodnocení vztahové dynamiky v arteterapii.....	187
2.3.3	Kognitivní/neuropsychologická a vývojová evaluace v arteterapii.....	194
2.3.4	Arteterapeutická hodnocení týkající se rozmanitých oblastí léčby.....	206

2.4	Hodnocení v dramaterapii.....	216
2.4.1	Hodnocení vycházející z psychodramatu, psychologie a psychoterapie.....	216
2.4.2	Hodnocení v oblasti dramaterapie.....	220
2.5	Hodnocení v muzikoterapii.....	236
2.5.1	Muzikoterapeutická hodnocení u osob se speciálními potřebami	241
2.5.1.1	Muzikoterapeutická hodnocení u osob s poruchami autistického spektra	242
2.5.1.2	Muzikoterapeutická hodnocení u osob s těžkým stupněm speciálních potřeb	245
2.5.1.3	Komplexní muzikoterapeutická hodnocení zaměřená na speciální potřeby	247
2.5.2	Muzikoterapeutická hodnocení v psychiatrii a jiných zdravotnických oborech.....	250
2.5.3	Další příklady muzikoterapeutických hodnocení.....	258
2.6	Hodnocení v tanečně pohybové terapii	262
2.6.1	Labanova analýza pohybu a Základy Bartenieffové.....	267
2.6.2	Hodnocení určená dětem v tanečně pohybové terapii	268
2.6.3	Hodnocení určená dospělým s psychiatrickým onemocněním	273
2.6.4	Hodnocení určená dospělým obecně v tanečně pohybové terapii.....	276
2.6.5	Neverbální nástroje pro hodnocení v tanečně pohybové terapii.....	278
2.7	Hodnocení založená na umění – srovnání dle směrů uměleckých terapií.....	282
2.7.1	Vývoj a charakteristika současných hodnocení založených na umění.....	282
2.7.2	Standardizace hodnocení založených na umění	286
3	Shrnutí teoretických východisek a úvod do problematiky výzkumu	293
4	Cíle, metodika a průběh výzkumu	296
4.1	Záměr, cíle a hypotézy výzkumu	296
4.2	Popis metodiky výzkumu	297
4.2.1	Sběr dat s využitím dotazníku „ <i>The Practice of Arts Therapies</i> “	298
4.2.2	Metody analýzy dat	302

5	Charakteristika výzkumného souboru	305
5.1	Charakteristika základního souboru uměleckých terapeutů	305
5.2	Charakteristika výzkumného souboru	307
6	Analýza a interpretace dat	318
6.1	Otázky týkající se obecných informací o praxi uměleckých terapeutů	318
6.2	Analýza teoretických vlivů	329
6.3	Analýza terapeutických principů	332
6.4	Hodnocení a evaluace	339
6.5	Analýza stanovených hypotéz	344
6.5.1	Analýza vztahu terapeutických principů a specializace ve směrech uměleckých terapií	344
6.5.2	Analýza vztahu terapeutických principů a délky praxe uměleckých terapeutů	348
6.5.3	Analýza vztahu terapeutických principů a věku uměleckých terapeutů	352
7	Diskuze	354
7.1	Analýza výzkumných otázek a hypotéz výzkumu	354
7.2	Návrhy pro praxi, teorii a další výzkum	362
7.3	Reflexe silných i slabých stránek výzkumného šetření	367
8	Ukázky hodnocení založených na umění	371
8.1	Evaluační rating v dramaterapii (I. Lištiaková)	371
8.2	Hodnocení na základě hudebních a psychologických charakteristik improvizací dětí se speciálními potřebami (M. Lipský)	376
8.3	Labanova analýza pohybu (Z. Vasičáková Očenášová)	380
	Závěr	388
	Souhrn	391
	Summary	394
	Autorský kolektiv	397
	Seznam tabulek a obrázků	399
	Použitá literatura	402
	Příloha 1: Zdroje z databáze Národní knihovny ČR k 5. 1. 2017	445
	Příloha 2: Překlad dotazníku „ <i>The Practice of Arts Therapies</i> “	454